

Kieming van Nelumbozaden

Door : John Zandbergen

Laten we met het mooiste beginnen: de foto van een zaaddoos. Zo uit een bloemstuk? Een pracht ding, maar er zitten harde noten in om te kraken. En daar ging het John om.

Soorten

De bekende soorten zijn *Nelumbo nucifera* en *Nelumbo lutea*. Veel informatie over *Nelumbo* kan gevonden worden in WAP-krant 149, waar de Plant van de Dag van 13 januari 2007 behandeld wordt.

Zaaddozen verzamelen

Zaaddozen werden verzameld uit bloemstukken, en verkregen van WAP-leden. Willem Postma nam ze op bestelling mee uit Suriname, van Nelu Slev kreeg John exemplaren uit Roemenië (is Nelu een afkorting van *Nelumbo*?, red.).

Prepareren van de zaden

Als je de zaden zonder meer plant, ontkiemen ze niet. Er ontbreekt blijkbaar iets, maar wat? In de natuur worden de zaden niet geprepareerd, waarom zouden wij dat dan wel moeten doen? Om tot ontkieming te laten komen? Nee, om te kunnen wortelen! Blijft de vraag: hoe moet je de zaden prepareren?

Truc nummer één was kraken in de bankschroef, heel precies, tot er net een scheurtje ontstaat. Zou dit het nabootsen van een verteringsproces zijn? Het had wel resultaat: enkele zaden kiemden! Naderhand bleek het toch niet goed af te lopen. Verklaring: in het verkeerde seizoen gezaaid, te laat in het seizoen, bij het opgroeien was het te koud.

Truc nummer twee was het aanvijlen van de zaden, met een vijl of een slijpmachine. Op een foto wordt getoond hoe dit moet. De juiste kant moet worden gekozen. Net als bij een ei zit aan de spitse kant het zaad vast in de zaaddoos. Aan de andere zijde zit een luchtkamer. Op die plaats beschadig je bij aanvijlen het zaad niet zo snel. Het dunne 'binnenvlies' moet namelijk intact blijven.

Zaaddozen verzamelen

Zaaddozen werden verzameld uit bloemstukken, en verkregen van WAP-leden. Willem Postma nam ze op bestelling mee uit Suriname, van Nelu Slev kreeg John exemplaren uit Roemenië (is Nelu een afkorting van *Nelumbo*?, red.).

er nog steeds. Als de plant groeit in droog zand zie je hoe de blaadjes heel dicht op elkaar liggen. Dat doet hij bij een droge periode – alsof hij het daar toch niet optimaal bij heeft.

Kiemen

De zaden werden in water gedaan en op de vensterbak koud bewaard. Zoals gezegd moet je het uitzaaien en kiemen op de juiste tijd in het seizoen uitvoeren. In ons klimaat gaat de plant na de bloei een koude periode tegemoet. Maar het *Nelumbo*-zaad heeft warmte en licht nodig. Dan zou je dus in een aquarium of kas moeten werken. Je kunt het uitzaaien ook uitstellen, tot het in de buitenvijver warm genoeg is. De foto toont het kiemende, wortelende zaad. Het werd in een pot in een aquarium gezet. Er wordt een zeer lange stengel gevormd, die naar het wateroppervlak schiet en daar een blad ontrolt. Dan pas komt de volgende bladstengel, enzovoort. De volgende foto toonde een plant met vijf stengels en bladeren, opgekweekt uit zaad uit Roemenië. De daaropvolgende foto liet zien hoe sterk de beworteling in de pot is. Met veel geduld werd de zaak ontward. Toen zagen we dat de vijf bladstengels niet van één punt uit de wortels komen. De wortel is lijnvormig, de bladstengels zitten steeds op enkele afstand van elkaar. De fotoserie werd afgesloten met het beeld van de opgekweekte plant in een cementkuip, en, iets weelderiger, van een vijver (in Roemenië?) vol met *Nelumbo nucifera*, met talloze bloemen en zaaddozen.

© Werkgroep aquatische planten – krant 167

